

DET KONGELIGE SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

KS
Postboks 1378 Vika
0114 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

17/1018

15. mai 2017

Tilrettelegging for elektronisk kommunikasjon og 5G

Elektronisk kommunikasjon (ekom) er blitt en vesentlig del av hverdagen vår, og ekominfrastrukturen er en grunnleggende forutsetning for økt digitalisering og nye tjenester. Ekomsektorens løsninger vil påvirke hvordan vi organiserer virksomheten i andre sektorer i fremtiden, som helse, omsorg, utdanning og samferdsel. Denne infrastrukturen har derfor stor betydning for fremtidig velferd og vekst og det er viktig å sikre videre utbygging av både faste og mobile ekomnett i hele landet.

Norske ekomtilbydere investerer stadig mer i nett og tjenester. Hver fjerde krone som ekomsektoren tjener i Norge går tilbake til investeringer. Regjeringen mener at den markedsbaserte tilnærmingen til denne sektoren har gitt gode resultater. Investeringene tas av kommersielle aktører i et marked preget av konkurranse. Konkurransen gjør at stadig flere områder bygges ut. Staten og kommunene bidrar med tilskudd der det markedsmessige grunnlaget mangler.

Med utgangspunkt i den betydningen ekom har i samfunnet og for å legge til rette for ytterligere vekst i investeringene, håper jeg at KS vil sette ekom høyt på agendaen i samarbeidet og dialogen med kommunene fremover. Kommunene har en svært viktig rolle gjennom å legge til rette for videre utbygging blant annet som grunneier og som myndighet. Spesielt vil kommunene ha en viktig rolle i forbindelse med utbyggingen av neste generasjons mobilnett (5G). Med de økte kapasiteter og nye bruksområder som vil komme med 5G, vil det være nødvendig å etablere fiberkabler helt ut til basestasjonene. For å møte forventningene til 5G i form av økt nedlastingshastighet og lavere forsinkelser, vil det også være behov for svært mange nye basestasjoner (spesielt i byene), både innendørs og utendørs. Behovet for fleksibel tilgang til bygg og master for plassering av basestasjoner vil

derfor bli enda viktigere enn i dag. 5G vil i større grad enn dagens mobilteknologi (2G, 3G og 4G) være en bærer av maskin-til-maskin-kommunikasjon og vil være en sentral teknologi i utviklingen av «smarte» kommuner. Stadig flere tilkoblede sensorer vil for eksempel legge til rette for velferdsteknologi, eHelse, optimalisering av teknisk drift og transport, førerløse kjøretøy og utbredelsen av smarte hjem, byer og tettsteder. Dette vil blant annet bidra til at kommunens innbyggere vil kunne få et tilbud om å bo hjemme lenger. Velfungerende ekomnett vil legge til rette for næringsutvikling og bidra til at kommunen er et godt sted å bo. For å kunne realisere slike tjenester må særlig dekningen ytterligere opp, opp- og nedlastingshastigheten i mobilnettene økes, forsinkelsen reduseres, robustheten sikres og mer energieffektive radioløsninger tas i bruk. Dette vil også stille mobiltilbyderne overfor samme type utfordringer som tilbyderne av fast bredbånd har i dag ved å få fremført fiber ut til de enkelte virksomheter og distribusjonspunkt nær private boliger.

Ved utbyggingen av 5G vil tettheten av mobilantennor øke og komme nærmere steder hvor innbyggerne oppholder seg. Dekningsområdet til basestasjonene vil typisk være mindre på grunn av kortere rekkevidde, avhengig av hvilke frekvenser som brukes. Ny energieffektiv teknologi og kortere avstand mellom antenne og mobiltelefon gjør at 5G-utstyr kan sende med lavere effekt, som gir lav eksponering for stråling. Langtidsmålinger av dagens mobilteknologier indikerer så langt at den totale eksponeringsgraden synker ved innføring av ny teknologi. Per dags dato viser målinger at eksponeringsnivåene ligger på under 3 promille av de fastsatte grenseverdiene.

På denne bakgrunn vil jeg anmode KS om å formidle til sine medlemmer betydningen av at kommunene legger aktivt til rette for videre utbygging av ekomnett generelt og neste generasjons mobilnett (5G) spesielt. Konkret ber jeg om at kommunene oppfordres til følgende:

1. Å stille infrastruktur til rådighet for utbyggere av ekom på rimelige vilkår. Dette innebærer for eksempel:
 - a. Å gi enkel tilgang til master, trekkør, kulverter, inspeksjonsbrønner, kummer, kabinetter, bygninger eller adkomst til bygninger, antenneanlegg, tårn og stolper.
 - b. Å gi utbyggere tilgang til opplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur (eksisterende infrastruktur i grunnen, bygninger, fremføringsruter mv.) og informasjon om planlagte utbyggings- og anleggsprosjekter av relevans for ekomtilbydere.
 - c. Å utvise moderasjon i bruk av gebyrer i forbindelse med tillatelser, da slike gebyrer kan hemme den private investeringsviljen.
 - d. Å tillate nyere graveteknikker som microtrenching der forholdene ligger til rette for det.

2. Å sørge for rask behandling av søknader fra utbyggerne, herunder

- a. Å gå i dialog med mobiltilbyderne om å kartlegge bygninger og annen infrastruktur som er aktuell for utplassering av mobilnettheiernes antenner og øvrig radioutstyr.

Dialogen med mobiltilbyderne bør:

- i. Gi grunnlag for å kartlegge hvilke opplysninger kommunen vil kreve i tilknytning til søknader om utplassering av mobiltilbydernes antenner og utstyr.
 - ii. Omhandle når og i hvilket omfang kommunen kan forvente å motta søknader om utplassering av antenner og utstyr.
 - iii. Avklare hvordan utbyggere hensiktsmessig kan få tilgang til bygg og annen infrastruktur ved utplassering av antenner og utstyr.
- b. Å legge til rette for at kommunen har tilstrekkelig med ressurser til relativt raskt å behandle den forventede mengden søknader.
 - c. Å være forberedt på å kunne opplyse om og respondere på henvendelser fra publikum knyttet til utplassering av antenner og øvrig radioutstyr, for eksempel om stråling.

Jeg ser frem til videre dialog med KS om dette temaet.

Med hilsen

Ketil Solvik-Olsen